

تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی (با رویکرد کاربردی)

نویسندگان:

دکتر نسیم شاه‌مرادی

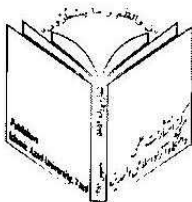
حسابدار رسمی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

دکتر محمود معین‌الدین

حسابدار رسمی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

ریحانه رستمی

کارشناس ارشد حسابداری

سرشناسه	شاه‌مرادی، نسیم، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی (با رویکرد کاربردی) / تألیف: نسیم شاه‌مرادی، محمود معین‌الدین، ریحانه رستمی.
مشخصات نشر	یزد: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یزد، مرکز انتشارات علمی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۱۰ ص.: جدول.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۱۲۷-۶
موضوع	Financial statements
موضوع	تجزیه و تحلیل نسبت‌های مالی،
شناسه افزوده	معین‌الدین، محمود، ۱۳۵۲-
شناسه افزوده	رستمی، ریحانه، ۱۳۷۱-
رده بندی کنگره	HF۵۶۸۱
رده بندی دیویی	۶۵۷/۳
شماره کتابشناسی ملی	۱۵۳۴۹۱

تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی (با رویکرد کاربردی)

تألیف: نسیم شاه‌مرادی، محمود معین‌الدین، ریحانه رستمی.

ناشر: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

ناظر چاپ: حمید صادقی

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول/۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۱۲۷-۶

قیمت: ۵۹۰/۰۰۰ ریال

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

E-mail: entesharat_elmi@iauyazd.ac.ir

یزد- صفاییه- دانشگاه آزاد اسلامی- انتشارات ۰۳۵-۳۸۲۱۴۸۱۳-۳۱۸۷۲۲۸۰

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۰۳۵-۳۸۲۱۴۸۱۳-۳۱۸۷۲۲۸۰

پیش گفتار

با توجه به اهمیت موضوع تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی شرکت‌ها در پی بردن به وضعیت آن‌ها و به منظور انتخاب شرکت مناسب برای سرمایه گذاری، داشتن مهارت استخراج اطلاعات از گزارش‌های مالی ارائه شده توسط شرکت‌ها و تفسیر درست این اطلاعات لازم و ضروری به نظر می‌رسد. کتاب حاضر در راستای پاسخ به این نیاز روز افزون، تهیه و تدوین گردیده است.

www.ketab.ir

فهرست مندرجات

۱	فهرست مندرجات
۷	مقدمه کتاب
۹	فصل اول: آشنایی با صورت‌های مالی
۹	۱- مقدمه
۹	۲- تعریف صورت‌های مالی
۱۰	۳- انواع صورت‌های مالی
۱۰	۳-۱- صورت وضعیت مالی
۱۴	۳-۲- طبقه‌بندی اقلام صورت وضعیت مالی
۱۵	۳-۲-۱- دارایی‌های غیر جاری
۱۸	۳-۲-۲- دارایی‌های جاری
۲۱	۳-۲-۳- حقوق مالکانه
۲۵	۳-۲-۴- بدهی‌های غیر جاری
۲۶	۳-۲-۵- بدهی‌های جاری
۲۸	۳-۳- گزارش عملکرد مالی
۲۸	۳-۳-۱- صورت سود و زیان
۳۲	۳-۳-۲- صورت سود و زیان جامع

۳۳	۳-۴- صورت تغییرات در حقوق مالکانه
۳۵	۳-۵- صورت جریان‌های نقدی
۴۰	۴- یادداشت‌های توضیحی
۴۰	۵- اطلاعات متمم
۴۰	۶- مثال جامع
۵۰	مسائل
۶۴	پیوست فصل اول
۷۰	منابع فصل اول
۷۱	فصل دوم: روش‌های تجزیه و تحلیل
۷۱	۱- مقدمه
۷۱	۲- اهمیت تحلیل صورت‌های مالی
۷۲	۳- تعریف تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی
۷۳	۳-۱- مرحله اول: انتخاب ارقام و اطلاعات
۷۳	۳-۲- مرحله دوم: مقایسه و تعیین رابطه
۷۳	۳-۲-۱- روش‌های تعیین رابطه و مقایسه بین اعداد و ارقام
۷۴	۳-۳- مرحله سوم: ارزیابی
۷۵	۴- روش‌های تجزیه و تحلیل مالی
۷۵	۴-۱- تجزیه و تحلیل درونی (عمودی)
۷۷	۴-۲- تجزیه و تحلیل مقایسه‌ای (افقی)
۷۸	۴-۳- تجزیه و تحلیل هم‌مقیاس صورت‌های مالی
۸۱	۴-۴- تجزیه و تحلیل روند
۸۲	۴-۴-۱- روند فروش (درآمد عملیاتی)
۸۲	۴-۴-۲- روند سود
۸۴	۴-۴-۳- روند ارزش ویژه
۸۵	۴-۴-۴- روند وجه نقد

۸۶	۴-۴-۵- روند مطالبات.....
۸۷	۴-۴-۶- روند موجودی کالا.....
۸۷	۴-۴-۷- روند دارایی های غیر جاری.....
۸۸	۴-۵- تجزیه و تحلیل سرمایه در گردش.....
۸۸	۴-۵-۱- مقایسه و تعیین تغییرات سرمایه در گردش.....
۸۹	۴-۵-۲- ارزیابی و تفسیر نتایج.....
۸۹	۴-۵-۲-۱- تغییرات در ارزش ویژه.....
۹۰	۴-۵-۲-۲- تغییرات در بدهی غیر جاری.....
۹۰	۴-۵-۲-۳- تغییرات در دارایی غیر جاری.....
۹۱	۴-۵-۳- بررسی روند سرمایه در گردش.....
۹۱	مسائل:.....
۱۰۷	منابع فصل دوم.....
۱۰۹	فصل سوم: تجزیه و تحلیل نسبت های مالی.....
۱۰۹	۱- مقدمه.....
۱۰۹	۲- هدف تحلیل نسبت های مالی.....
۱۱۰	۳- علت استفاده از نسبت های مالی.....
۱۱۰	۴- اهمیت نسبت های مالی مرتبط.....
۱۱۲	۵- نسبت های مالی.....
۱۱۷	۵-۱- معرفی مثال شرکت یزد و ارائه صورت های مالی آن.....
۱۲۲	۵-۲- نسبت های نقدینگی.....
۱۲۲	۵-۲-۱- نسبت جاری.....
۱۲۳	۵-۲-۲- نسبت آنی.....
۱۲۵	۵-۲-۳- نسبت نقدی.....
۱۲۶	۵-۲-۴- نسبت سرمایه در گردش.....
۱۲۷	۵-۲-۵- دوره استقامت.....

فصل اول: آشنایی با صورت‌های مالی

۱- مقدمه

اطلاعات مالی در قالب مجموعه‌ای شکل یافته تحت عنوان «صورت‌های مالی» که دربرگیرنده صورت‌های مالی اساسی و یادداشت‌های توضیحی و در برخی موارد اطلاعات متمم است، ارائه می‌شود. این مجموعه، اطلاعات خاص را برجسته می‌کند و رابطه بین اطلاعات مختلف را که اساساً از اهمیت بیشتری برخوردار است، بیان می‌دارد. ارائه صورت‌های مالی در قالب این ساختار قراردادی، اطلاعات مالی را برای استفاده‌کنندگان قابل فهم‌تر نموده و قابلیت مقایسه صورت‌های مالی واحدهای تجاری مختلف را تسهیل می‌کند. به طور کلی صورت‌های مالی، ارائه ساختاریافته‌ای از وضعیت مالی و عملکرد مالی واحد تجاری است که هدف آن ارائه اطلاعاتی درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریان‌های نقدی واحد تجاری است که برای تصمیم‌گیری‌های اقتصادی طیف گسترده‌ای از استفاده‌کنندگان مفید باشد. همچنین، صورت‌های مالی نتایج مباشرت مدیریت نسبت به منابعی که به آن سپرده شده است را نشان می‌دهد. در این فصل به معرفی صورت‌های مالی با اهمیت در ارزیابی وضعیت شرکت‌ها خواهیم پرداخت.

۲- تعریف صورت‌های مالی

نتیجه فعالیت یک شرکت در یک دوره زمانی خاص در گزارش‌هایی ارائه می‌شود که به آن‌ها «صورت‌های مالی» گفته می‌شود. این گزارش‌ها دارای چارچوب و شکل خاصی می‌باشند که برای

تهیه آن‌ها باید اصول حسابداری و استانداردهای مربوطه رعایت شود تا دقیق‌ترین و جامع‌ترین گزارش‌ها درباره وضعیت و فعالیت شرکت ارائه گردد.

۳- انواع صورت‌های مالی

الف- صورت وضعیت مالی به تاریخ پایان دوره؛

ب- صورت سود و زیان برای دوره؛

پ- صورت سود و زیان جامع برای دوره؛

ت- صورت تغییرات در حقوق مالکانه برای دوره؛

ث- صورت جریان‌های نقدی برای دوره؛

ج- یادداشت‌های توضیحی، شامل اهم رویه‌های حسابداری و سایر اطلاعات توضیحی؛
به موارد الف تا ث به دلیل اهمیت آن‌ها «صورت‌های مالی اساسی» گفته می‌شود.

۳-۱- صورت وضعیت مالی

صورت وضعیت مالی (ترازنامه) یکی از صورت‌های مالی اساسی است که به همراه یادداشت‌های توضیحی مربوط، اطلاعاتی در مورد وضعیت مالی یک واحد تجاری شامل دارایی، بدهی و حقوق مالکانه را در یک زمان مشخص نشان می‌دهد و رابطه بین عناصر مزبور را در یک مقطع معین زمانی نشان می‌دهد. صورت وضعیت مالی ساختار منابع شرکت (طبقات عمده دارایی‌ها و منابع آن‌ها) و ساختار مالی آن (طبقات عمده بدهی‌ها و حقوق مالکانه و منابع آن‌ها) را نشان می‌دهد.

صورت وضعیت از دو دیدگاه مورد انتقاد قرار می‌گیرد: اول، استفاده از بهای تمام شده زمان تحصیل دارایی به جای استفاده از ارزش‌های جاری در بازار که در شرایط تورمی از هم فاصله بسیار زیادی دارند و دوم عدم انعکاس سرمایه‌های فکری و نیروهای انسانی ماهر شرکت در قالب دارایی‌های شرکت. علی‌رغم موارد ذکر شده، این صورت مالی اطلاعات ارزشمندی را ارائه می‌کند که در ادامه مورد بحث قرار می‌گیرد.

معادله اساسی حسابداری یا معادله ترازنامه

صورت وضعیت مالی نماد معادله اساسی حسابداری می‌باشد که به قرار ذیل بیان می‌شود:

$$\text{دارایی} = \text{بدهی} + \text{سرمایه}$$

هر بنگاهی اموال، منابع مالی و مطالباتی دارد که دارایی نامیده می‌شود. این دارایی‌ها از حقوق مالکانه شرکت و بستانکاران آن تأمین می‌شود. شرکت در مقابل سهامداران و اشخاص دیگر تعهداتی دارد که بدهی نامیده می‌شود و باید از محل دارایی‌های بنگاه پرداخت شود. مازاد دارایی بر بدهی یک بنگاه حق مالی سهامداران بنگاه بر دارایی‌های آن است که سرمایه (حقوق مالکانه) نامیده می‌شود.

به بیان ساده، این معادله مبین آن است که جمع کل دارایی‌ها، مساوی با جمع کل بدهی‌ها بعلاوه حقوق مالکانه است.

تعریف دارایی:

دارایی عبارت است از حقوق نسبت به منافع اقتصادی آتی یا سایر راه‌های دستیابی مشروع به آن منافع که در نتیجه معاملات یا سایر رویدادهای گذشته به کنترل واحد تجاری درآمده است.

تعریف بدهی:

بدهی عبارت از تعهد انتقال منافع اقتصادی توسط واحد تجاری ناشی از معاملات یا سایر رویدادهای گذشته است.

تعریف حقوق صاحبان سرمایه (حقوق مالکانه):

حقوق صاحبان سرمایه (حقوق مالکانه) عبارت از باقیمانده‌ای است که از کسر جمع بدهی‌های واحد تجاری از جمع دارایی‌های آن حاصل می‌شود.